

Regeringens proposition

1998/99:69

Särskilda mervärdesskatteregler för
investeringsguld

Prop.
1998/99:69

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 25 mars 1999

Lena Hjelm-Wallén

Lars-Erik Lövdén
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld. Reglerna, som är baserade på ett EG-direktiv, innebär att omsättning av guld i investerings syfte skall undantas från mervärdesskatt. Syftet är att beskatta handeln med investeringsguld på samma sätt som finansiella tjänster för vilka i dag gäller ett motsvarande undantag. Syftet är också att komma tillrätta med den konkurrenssnedvridning som råder mellan medlemsländerna på grund av skillnader i beskattningen av investeringsguld. Reglerna har utformats så att det skall bli tekniskt möjligt att förhindra de omfattande bedrägerier med guld som för närvarande förekommer inom gemenskapen. Med investeringsguld menas guldtackor och guldmynt som omsätts i investerings syfte oavsett om guldets är representerat av värdepapper eller inte. Med skattefriheten följer inte någon rätt till återbetalning av ingående skatt. En möjlighet att välja att bli skattskyldig har därför införts i de fall då investeringsguldet omsätts för industriändamål.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	9
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Bakgrund.....	13
5	Den svenska guldhandeln.....	15
6	Regeringens förslag.....	15
6.1	Undantag för investeringsguld.....	16
6.2	Begreppet investeringsguld	17
6.3	Rätt till skattskyldighet i vissa fall.....	19
6.4	Återbetalning av ingående skatt.....	21
6.5	Särskilda skyldigheter för dem som handlar med investeringsguld.....	23
6.6	Omvänd skattskyldighet	26
6.7	Transaktioner på en reglerad guldmarknad	27
7	Ikraftträdande	29
8	Ekonomiska konsekvenser	29
9	Författningskommentar	29
9.1	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	29
9.2	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	39
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanser som avgivit yttrande över Finansdepartementets promemoria om särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld (Fi 1999:211)..	42
Bilaga 2	Lagrådets yttrande	43
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 mars 1999	44
	Rättsdatablad	45

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200) dels att 1 kap. 2 §, 3 kap. 23 § och 10 kap. 12 § samt rubriken² närmast före 10 kap. 12 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 1 kap. 18 §, 3 kap. 10 a – 10 c §§, 10 kap. 11 c och 11 d §§ och 11 kap. 5 b §, samt närmast före 3 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §³

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2–4: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2–4 a: den som omsätter varan eller tjänsten,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

¹ Jfr rådets direktiv 98/80/EG av den 12 oktober 1998 om komplettering av det gemensamma systemet för mervärdesskatt och om ändring av direktiv 77/388/EEG – särskilda regler för investeringsguld (EGT L 281, 17.10.1998, s. 31, Celex 398L0080).

² Senaste lydelse 1994:1798.

³ Senaste lydelse 1997:331.

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor: den som är skyldig att betala skatt enligt 10 § tullagen (1994:1550) för den importerade varan.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

18 §

Med investeringsguld förstås

1. guld i form av en tacka eller platta med en vikt som godtas på någon av marknaderna för sådant guld och med en finhalt av minst 995 tusendelar, oavsett om guldet representeras av värdepapper eller inte,

2. guldmynt som

– har en finhalt av minst 900 tusendelar,

– är präglade efter år 1800,

– är eller har varit gällande betalningsmedel i ursprungslandet, och

– normalt säljs till ett pris som inte överstiger det öppna marknadsvärdet för guldinnehållet i myntet med mer än 80 %.

Små tackor eller plattor med en vikt av 1 gram eller mindre omfattas inte av första stycket 1.

Guldmynt som omfattas av den förteckning som årligen offentliggörs i C-serien av Europeiska gemenskapens officiella tidning skall anses uppfylla kriterierna i första stycket 2 under hela det år förteckningen gäller.

Guldmynt enligt denna paragraf skall inte anses omsatta på grund av det numismatiska värdet.

3 kap.

Undantag för investeringsguld

10 a §

Från skatteplikt undantas omsättning av investeringsguld, inbegripet investeringsguld representerat

rat av värdepapper, om omsättningen medför en äganderätt till eller en fordran på guld.

Från skatteplikt undantas även förmedling som görs för någon annans räkning i dennes namn, om förmedlingen avser en omsättning enligt första stycket.

10 b §

En näringsidkare har rätt att bli skattskyldig för en omsättning som annars skulle ha undantagits enligt 10 a § första stycket om han

1. framställer investeringsguld eller omvandlar guld av något slag till investeringsguld och omsättningen görs till en annan näringsidkare, eller

2. i sin yrkesverksamhet normalt omsätter guld för industriellt ändamål och omsättningen avser investeringsguld enligt 1 kap. 18 § första stycket 1 och görs till en annan näringsidkare.

10 c §

Ett ombud har rätt att bli skattskyldigt för förmedling som annars skulle ha undantagits enligt 10 a § andra stycket om den för vars räkning förmedlingen görs är skattskyldig enligt 10 b §.

23 §⁴

Från skatteplikt undantas omsättning av följande slag av varor och tjänster:

1. sedlar och mynt som är gällande betalningsmedel, dock inte samlarföremål eller guldmynt som omsätts efter sitt metallvärde, 2. läkemedel som lämnas ut enligt recept eller säljs till sjukhus eller förs in i landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning, 3. modersmjölk, blod eller organ från människor, 4. flygbensin och flygfotogen, 5. lotterier, inräknat vadhållning och andra former av spel,	1. sedlar och mynt som är gällande betalningsmedel, dock inte samlarföremål,

⁴ Senaste lydelse 1995:700.

6. tjänster som avser gravöppning eller gravskötsel när tjänsten tillhandahålls av huvudmannen för en allmän begravningsplats, och
7. guld som levereras till Sveriges riksbank.

Prop. 1998/99:69

10 kap.

11 c §

Vid omsättning som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a § har en näringsidkare rätt till återbetalning av ingående skatt som avser

1. *förvärv av investeringsguld om den som omsätter investeringsguldet till honom är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §,*

2. *förvärv eller import av annat guld än investeringsguld som där- efter av näringsidkaren eller för hans räkning omvandlas till investeringsguld, eller*

3. *förvärv av tjänster som innebär en förändring av form, vikt eller finhalt på guld, inbegripet investeringsguld.*

11 d §

Vid omsättning som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a § har en näringsidkare, som framställer investeringsguld eller omvandlar guld av något slag till investeringsguld, rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv eller import av varor eller tjänster som är knutna till framställningen eller omvandlingen av guldet, som om omsättningen hade varit skattepliktig.

Export m.m

Export

12 §⁵

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EG. Rätten

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EG. Rätten

⁵ Senaste lydelse 1995:1364.

till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 §, 19 § första stycket 2, 21 §, 23 § 1, 2 eller 4, 30 c § eller 30 e §.

till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 §, 10 a § 19 § första stycket 2, 21 §, 23 § 1- 4, 30 c § eller 30 e §.

11 kap.

5 b §

Om skattskyldighet föreligger för en säljare enligt 3 kap. 10 b § eller för ett ombud enligt 3 kap. 10 c §, skall en faktura eller jämförlig handling, utöver vad som anges i 5 §, innehålla uppgift om detta förhållande.

Om skattskyldighet föreligger för en förvärvare enligt 1 kap. 2 § första stycket 4 a, skall en faktura eller en jämförlig handling, utöver vad som anges i 5 §, innehålla uppgift om detta förhållande och om säljarens registreringsnummer till mervärdesskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Prop. 1998/99:69

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om skattebetalningslagen (1997:483) dels att 1 kap. 1 och 4 §§, 14 kap. 3 § och 22 kap. 11 § samt rubriken till 15 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 14 kap. 1 a § och 15 kap. 6 a och 8 a §§, samt närmast före 14 kap. 1 a § och 15 kap. 6 a och 8 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

1 § Denna lag gäller vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av

1. sådan skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § första stycket taxeringslagen (1990:324),

2. avgift enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,

3. skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

4. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144),

5. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200),

6. avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

7. avgift som avses i lagen (1999:000) om avgift till registrerat trosamfund,

8. skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1–7, förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) samt kontrollavgift enligt lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., och

8. skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1–7, *kontrollavgift enligt 15 kap. 6 a §*, förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) samt kontrollavgift enligt lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., och

9. ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i 1–8.

Om inte annat särskilt anges gäller lagen inte när skatt skall tas ut enligt mervärdesskattelagen vid import av varor. I sådant fall gäller tullagen (1994:1550).

4 §⁶

Vad som sägs i denna lag om skatt och skattskyldig gäller även

1. avgift och avgiftsskyldig,

2. belopp som skall dras från ersättning för arbete, ränta eller utdelning för betalning av preliminär skatt (avdragen skatt) och den som är skyldig att göra sådant avdrag, samt

¹ Jfr rådets direktiv 98/80/EG av den 12 oktober 1998 om komplettering av det gemensamma systemet för mervärdesskatt och om ändring av direktiv 77/388/EEG – särskilda regler för investeringsguld (EGT L 281, 17.10.1998, s. 31, Celex 398L0080).

² Lydelse enligt prop. 1998/99:38 och 1998/99:83.

⁶ Senaste lydelse 1998:347.

3. skattetillägg, förseningsavgift och ränta och den som är skyldig att betala skattetillägg, avgift eller ränta.

Med skatt likställs

1. belopp som någon annan än den skattskyldige är betalningsskyldig för enligt denna lag eller, såvitt gäller belopp som har debiterats enligt denna lag, 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag, och

2. belopp som betalats tillbaka till den skattskyldige men som på grund av ett senare beskattningsbeslut skall betalas in igen till skattemyndigheten.

Med skattskyldig likställs

1. handelsbolag även om det inte är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i 1 §,

2. den som har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen (1994:200),

3. den som utan att vara skattskyldig här i landet har fått en F-skattsedel enligt 4 kap. 7 eller 8 §,

4. den som skattemyndigheten enligt 23 kap. 3 § har beslutat skall svara för redovisning och betalning av skatt som hänför sig till verksamhet som bedrivs genom enkelt bolag eller partrederi,

5. den som är gruppchef enligt 6 §, och

6. delägare i handelsbolag som enligt 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag har ålagts betalningsskyldighet för skatt.

3. skattetillägg, förseningsavgift, *kontrollavgift* och ränta och den som är skyldig att betala skattetillägg, avgift eller ränta.

14 kap.

Identitetskontroll

1 a §

En näringsidkare som omsätter investeringsguld som avses i 1 kap. 18 § mervärdesskattelagen (1994:200) till en köpare i Sverige eller annat EG-land skall vid transaktioner överstigande 10 000 kronor kontrollera identiteten hos köparen. Detsamma gäller om transaktionen inte överstiger nämnda belopp men kan antas ha samband med en annan transaktion och tillsammans med denna överstiger beloppet. Om summan inte är känd vid tidpunkten för en transaktion, skall identiteten kontrolleras så snart summan av transaktionerna överstiger det angivna värdet.

Ett företag med verksamhet som beskrivs i 2 § första stycket lagen

(1993:768) om åtgärder mot penningtvätt behöver inte utföra identitetskontroll beträffande ett annat sådant företag hemmahörande inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid identitetskontrollen skall säljaren föra anteckningar om vad transaktionen avser och om köparens namn, personnummer, adress och telefonnummer. Om det är fråga om en juridisk person skall även uppgifter om firma och organisationsnummer antecknas. Sådana anteckningar behöver dock inte göras, om en kopia av F-skattebevis överlämnas.

Handlingar och uppgifter som lämnats vid identitetskontroll skall bevaras under sju år efter utgången av det kalenderår kontrollen gjordes.

3 §

Skattemyndigheten får förelägga den som är eller kan antas vara deklARATIONSSKYLDIG att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av deklARATIONEN eller av annan uppgiftsskyldighet enligt denna lag.

Skattemyndigheten får också förelägga den som skall utföra identitetskontroll enligt 1 a § att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som använts vid identitetskontrollen.

15 kap. Skattetillägg och förseningavgift

15 kap. Skattetillägg, förseningavgift och kontrollavgift

Kontrollavgift

6 a §

Om säljaren inte fullgjort skyldigheten att utföra en sådan identitetskontroll av köparen som avses i 14 kap. 1 a §, skall skattemyndigheten påföra säljaren en kontrollavgift på 2 000 kronor för varje tillfälle då skyldigheten inte har fullgjorts.

8 a §

Säljaren skall befrias helt från en kontrollavgift om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den. Detta skall beaktas även om ett yrkande om befrielse inte har framställts.

22 kap.11 §³

Överklagande av beslut av länsrätten i fråga om

1. preliminär taxering,	
2. sättet att ta ut preliminär skatt,	
3. debitering eller ändring av preliminär skatt,	
4. verkställande av skatteavdrag,	
5. anstånd med redovisning eller inbetalning av skatt,	
6. befrielse från skattetillägg och förseningsavgift enligt 15 kap. 7 och 8 §§ och ränta enligt 19 kap. 11 §,	6. befrielse från skattetillägg och avgift enligt 15 kap. 7, 8 och 8 a §§ samt ränta enligt 19 kap. 11 §,
7. överföring av skatt till en annan stat, samt	
8. beslut enligt lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m.	
- får prövas av kammarrätten endast om den har meddelat prövningstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

³ Senaste lydelse 1998:516.

Den 12 oktober 1998 antogs ett EG-direktiv om nya mervärdesskatte-regler för investeringsguld. Direktivet går under beteckningen "Rådets direktiv 98/80/EG om komplettering av det gemensamma systemet för mervärdesskatt och om ändring av direktiv 77/388/EEG – särskilda regler för investeringsguld" (EGT L 281, 17.10.1998, s. 31), i fortsättningen direktiv 98/80/EG.

Genom de nya reglerna undantas handel med investeringsguld från mervärdesskatt. En EG-harmonisering av mervärdesbeskattningen inom detta område har ansetts nödvändig för att förhindra konkurrenssnedvridning i handeln mellan medlemsländerna och för att minska risken för guldbedrägerier inom gemenskapen. Reglerna skall vara införda i medlemsländernas lagstiftning den 1 januari 2000.

Till grund för direktivet ligger kommissionens förslag av den 27 oktober 1992 om särskilda regler för guld, KOM(92) 441 slutlig (EGT C 302, 19.11.1992, s. 9). Ekonomiska och sociala kommittén och Europaparlamentet har yttrat sig över förslaget (EGT C 161, 14.6.1993, s. 25 resp. EGT C 91, 28.3.1994, s. 91). Förslaget har därefter bearbetats i rådsarbetsgruppen för finansiella frågor under framför allt det italienska och det brittiska ordförandeskapet (första halvåret 1996 resp. första halvåret 1998). När direktivet slutligen antogs hade det genomgått stora förändringar i förhållande till kommissionsförslaget.

Inom Finansdepartementet har i januari 1999 utarbetats en promemoria med förslag till sådana ändringar i mervärdesskattelagen (1994:200) och skattebetalningslagen (1997:483) som föranleds av direktiv 98/80/EG. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. Promemorian och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgängliga hos Finansdepartementet (dnr Fi 1999/211).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 11 mars 1999 att inhämta Lagrådets yttrande över förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200, ML) och förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483, SBL). Lagrådet har inte haft något att erinra mot förslagen. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 2*.

Den föreslagna ändringen i 10 kap. 12 § ML och en justering av 1 kap. 4 § SBL har tillkommit efter det att regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande. Ändringsförslagen är av så enkel beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse.

4 Bakgrund

Den centrala rättsakten för mervärdesbeskattningen inom EG utgörs av "Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund" (EGT L

145, 13.6.1977, s. 1), senast ändrat genom rådets direktiv 96/95/EG (EGT L 338, 28.12.1996, s. 89), i fortsättningen sjätte direktivet.

I sjätte direktivet undantas försäljning av guld till centralbanker från mervärdesskatt. Undantaget, som är förenat med avdragsrätt för ingående skatt, rör både inhemska tillhandahållanden (artikel 15.11) och import av guldet (artikel 14.1.j). Skattefrihet gäller också för transaktioner med sedlar och mynt som används som betalningsmedel, med undantag för samlarföremål. Med samlarföremål avses guld-, silver eller andra metallmynt eller sedlar som normalt inte används som betalningsmedel samt mynt av numismatiskt intresse (artikel 13.B.d.4). Övriga transaktioner med guld skall i princip beskattas. Det gäller oavsett om guldet används i investeringssyfte eller för industriändamål. Trots detta föreligger det stora skillnader i medlemsländernas beskattning av handeln med guld. De länder som var medlemmar i EG när sjätte direktivet antogs, fick en rätt att övergångsvis behålla redan befintliga undantag för transaktioner med annat guld än sådant guld som används för industriändamål (artikel 28.3.b och annex F, punkt 26). Medlemsländerna har vidare infört särordningar för guldhandeln med stöd av artikel 27 i sjätte direktivet. Artikeln reglerar möjligheten att avvika från direktivet av förenklingsskäl eller för att förhindra vissa typer av skatteflykt eller skatteundandraganden. För länder som beskattar investeringsguld finns slutligen betydande skillnader när det gäller skattesatsens storlek.

Variationerna i beskattningen av guld har lett till konkurrenssnedvridningar mellan medlemsländerna. Det föreligger också stora problem med guldbedrägerier där gärningsmännen har utnyttjat medlemsländernas skilda regler för beskattning av denna vara (se avsnitt 6.6).

Övergångsreglerna för beskattningen av investeringsguld (annex F, punkt 26) blev först föremål för en översyn inom ramen för det s.k. artonde rådsdirektivet (direktiv 89/465/EEG). På grund av invändningar från Europaparlamentet utgick dock frågan från den slutliga text som antogs 1989. Under återopande av guldsektorns särskilda natur gick i stället kommissionen med på att utreda mervärdesbeskattningen av guld mera i detalj och att lägga fram ett särskilt förslag angående denna fråga före den 31 december 1992 (artikel 12.e första stycket i sjätte direktivet). Vidare beslöts att medlemsländerna från och med den 1 januari 1993 skulle vidta alla nödvändiga åtgärder för att bekämpa bedrägerier inom detta område. Exempelvis tilläts länderna införa ett särskilt redovisningssystem som innebar att köparen och inte säljaren blev betalningskyldig för skatten (artikel 12.3.e andra stycket i sjätte direktivet).

Det nu aktuella direktivet 98/80/EG grundar sig på det förslag, KOM(92) 441 slutlig, som kommissionen åtog sig att lämna före 1992 års utgång.

I det följande lämnas förslag till hur direktivet skall införlivas i svensk mervärdesskattelagstiftning. Först följer dock en kort redogörelse för vad som gäller för handeln med guld i Sverige.

Av den totala guldbrytningen per år i Västeuropa svarar Sverige för ca. 28 % eller ca. 6 ton per år. Guld framställs inte bara från gruvmalm utan också genom nedsmältning av skrot och annat guldbärande råmaterial. Råmaterialet till denna framställning importeras i hög utsträckning från tredje land. Den största producenten Boliden framställer ca. 10 ton guld per år. Det svenska guldet går till andra EU-länder eller exporteras till tredje land. Endast en mindre del används i inhemsk industri, framför allt till smyckestillverkning. En liten andel går till dentalguld. Boliden producerar 99,99 % rent guld i form av tackor om 12,5 kg och som granulat. Någon tillverkning av småtackor eller annat guld för investeringsändamål förekommer inte för närvarande.

I huvudsak beskattas all handel med guld i Sverige. Beskattningen sker enligt normala mervärdesskatteregler och efter den generella skattesatsen 25 %. Det gäller oavsett om guldet skall användas för investeringsändamål eller i industriellt syfte. I mervärdesskattelagen (1994:200, ML) görs endast undantag för guld som levereras till eller importeras av Sveriges riksbank (3 kap. 23 § 7 ML jämförd med 3 kap. 1 § ML). Vidare finns en bestämmelse om skattefrihet för sedlar och mynt som är gällande betalningsmedel (3 kap. 23 § 1 ML). Skattefriheten gäller dock inte samlarföremål eller guldmynt som omsätts efter sitt metallvärde. Skattefriheten är i bägge fallen förenad med återbetalningsrätt för ingående skatt (10 kap. 11 § ML).

6 Regeringens förslag

I det följande diskuteras den skattefrihet som enligt direktiv 98/80/EG skall gälla för investeringsguld (avsnitt 6.1). Därefter behandlas begreppet investeringsguld (avsnitt 6.2) och rätten att bli skattskyldig för omsättning av investeringsguld i vissa fall (avsnitt 6.3). Frågor som rör avdragsrätten för ingående skatt (avsnitt 6.4) och vilka särskilda skyldigheter som skall gälla för dem som handlar med investeringsguld (avsnitt 6.5) diskuteras därefter. Vidare behandlas möjligheten att i vissa fall göra köparen skattskyldig för en guldtransaktion, s.k. omvänd skattskyldighet (avsnitt 6.6). Slutligen redogörs för möjligheten att införa en särskild suspensionsordning för beskattningen av guldtransaktioner på en reglerad guldmarknad (avsnitt 6.7).

De särskilda mervärdesskattereglerna för guld i direktiv 98/80/EG utgör i tekniskt avseende ett tillägg till sjätte direktivet genom att regleringen tagits in där i en ny artikel 26 b. När det i fortsättningen hänvisas till artikel 26 b i direktiv 98/80/EG avses således artikel 26 b i sjätte direktivet i dess lydelse enligt direktiv 98/80/EG.

Regeringens förslag: Reglerna i direktiv 98/80/EG om skattefrihet för handel med investeringsguld skall införas i mervärdesskattelagen (1994:200, ML).

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksbanken, Finansinspektionen, Generaltullstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Kommerskollegium, Sveriges Industriförbund, Boliden AB, K.A. Ramussen AB och Sveriges Mynthandlares Förening* tillstyrker promemorians förslag generellt men har i något fall lämnat synpunkter av teknisk natur. *Riksskatteverket* avstyrker användningen av omvänd skattskyldighet (avsnitt 6.6) men ansluter sig i övrigt i huvudsak till de i promemorian lämnade förslagen. Verket lämnar vidare vissa synpunkter på önskvärda kompletteringar och förtydliganden.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 26 b.B i direktiv 98/80/EG skall medlemsländerna i sin lagstiftning införa regler som undantar omsättning, gemenskapsinterna förvärv och import av investeringsguld från mervärdesskatt.

Guld används inte bara som insatsvara i produktionen utan förvärvas även i investerings syfte. Omsättning av guld för investeringsändamål liknar till sin natur andra finansiella investeringar, vilka är undantagna från skatt enligt gällande regler i sjätte direktivet. Guld är en priskänslig råvara som ofta omsätts med små vinstmarginaler. Tillämpningen av normala skatteregler skulle därför utgöra ett stort hinder för användningen av guld som investeringsvara. En beskattning skulle vidare missgynna guldmarknaden inom gemenskapen i förhållande till guldmarknader utanför EU. Handeln skulle söka sig till tredje land med lägre skattesatser eller ingen beskattning alls. Befrielse från skatt är därför den skattemässiga behandling som ansetts mest lämplig för handeln med investeringsguld.

Undantaget avseende investeringsguld är liksom i fråga om finansiella tjänster av okvalificerat slag. Det innebär att den som omsätter investeringsguld inte har någon rätt till återbetalning för ingående skatt som belöper på förvärv av skattepliktiga insatsvaror och insattstjänster i verksamheten. Avdragsrätt för ingående skatt kan dock uppnås genom att det är möjligt att bli skattskyldig i vissa fall (se avsnitt 6.3). Direktivet innehåller också en rätt till en mer begränsad avdragsrätt i vissa särskilt uppräknade situationer (se avsnitt 6.4).

I propositionen föreslås ett undantag motsvarande direktivets artikel 26 b.B i ML. Bestämmelsen bör lämpligen tas in i anslutning till undantagsreglerna för finansiella tjänster, som en ny 3 kap. 10 a § ML. Därtill krävs en följdändring i 3 kap. 23 § 1 ML och en ändring i 10 kap. 12 § ML angående rätt till återbetalning av ingående skatt vid export. Tillämpningsområdet för skattefriheten behandlas närmare i författningskommentaren till föreslagna 3 kap. 10 a § ML.

Genom ett bemyndigande i mervärdesskatteförordningen (1994:223) avser regeringen att uppdra åt Riksskatteverket att utforma de närmare tillämpningsföreskrifterna.

Regeringens förslag: Med investeringsguld skall avses guldtackor och guldmynt definierade på det sätt som anges i direktiv 98/80/EG. Små tackor eller plattor med en vikt på 1 gram eller mindre skall inte omfattas av begreppet investeringsguld.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* avstyrker att verket skall ges i uppdrag att årligen underrätta Finansdepartementet om vilka svenska och utländska mynt som uppfyller kriterierna för investeringsmynt och som är föremål för handel i Sverige. *Riksskatteverket* har vidare ifrågasatt det lämpliga i att som kriterium ha vikter som godtas på någon av "guldmarknaderna". *Sveriges Mynthandlares Förening* har anfört att man önskar ta del av och ge eventuella synpunkter på den anmälan av mynt som skall ske inför varje halvårsskifte. *Generaltullstyrelsen* förutsätter att det blir *Riksskatteverket* som skall bevilja skattefrihet för de guldmynt som uppfyller kriterierna för investeringsguld men som inte omfattas av den särskilda förteckningen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 26 b.A i direktiv 98/80/EG avses med investeringsguld

i) guld i form av en tacka eller en "wafer" (eng.), "une plaquette" (fr.) med en av guldmarknaderna, "the bullion markets" (eng.), "les marchés de l'or" (fr.) godtagen vikt, med en renhet av minst 995/1000, oavsett om det representeras av värdepapper eller inte. Medlemsstaterna får utesluta små tackor eller "wafers" med en vikt på 1 gram eller mindre från de särskilda reglerna;

ii) guldmynt som

- har en renhet av minst 900/1000,
- är präglade efter år 1800,
- är eller har varit lagligt betalningsmedel i ursprungslandet, och
- normalt säljs till ett pris som inte överstiger det öppna marknadsvärdet för gulddinnehållet i mynten med mer än 80 %.

Sådana mynt skall enligt direktivet inte anses vara föremål för försäljning på grund av det numismatiska värdet.

En definition av begreppet investeringsguld motsvarande direktivets artikel 26 b.A bör lämpligen fogas till förteckningen i 1 kap. ML över begrepp och uttryck som används i lagen.

Guldtackor

Genom definitionen begränsas skattefriheten för investeringsguld till att endast omfatta guldtackor av sådan form, vikt och mycket höga finhalt som handlas med på marknaderna för investeringsguld.

De fyra stora guldbörserna i världen är belägna i London, Zürich, New York och Tokyo. Guldtackor eller plattor ("wafers") som handlas med på dessa börser har finhalten 995 tusendelar eller mer.

Vad som avses med en marknad för investeringsguld har inte definierats i direktivet. Huruvida en sådan marknad föreligger eller inte får anses framgå av omständigheterna. Medlemsländerna bör dock tillämpa detta rekvisit på ett enhetligt sätt. Frågan diskuteras därför inom EG:s mervärdesskattekommitté i syfte att uppnå riktlinjer för tillämpningen.

Mycket små tackor eller plattor på 1 gram eller mindre bör inte omfattas av skattebefrielsen, även om de skulle falla inom tillämpningsområdet för investeringsguld. De säljs företrädesvis som guldföremål eller smycken. Gränsvärdet har satts vid 1 gram för att neutralitet skall råda gentemot de allra minsta investeringsmynten i guld vilka kan väga så lite som ca. 1,5 gram.

Det finns inte något krav på att medlemsländerna skall fastställa regler för certifiering av guld. Kriteriet att investeringsguldet måste ha en form, vikt och finhalt som accepteras av guldmarknaden har ansetts tillräckligt. Det har således överlåtits åt marknaderna att själva anta sina certifieringssystem. Officiella regler skulle kunna utgöra hinder vid import och därmed komma i konflikt med ingångna handelsavtal.

Guldmynt

I direktivet har preciserats fyra kriterier som skall uppfyllas för att ett mynt skall anses som investeringsguld (finhalt 900/1000,präglat efter 1800, lagligt betalningsmedel och försäljningspris normalt inte överstigande marknadsvärdet för guld med mer än 80 %). Dessa kriterier avser att begränsa skattefriheten till att endast omfatta mynt som omsätts i investeringssyfte. Mynt som säljs till överkurs på grund av att de är sällsynta eller har egenskaper som gör att de har ett numismatiskt värde omfattas inte av definitionen. Värdet på sådana mynt kännetecknas mer av andra faktorer än värdet på den ingående metallen (konstnärligt värde, samlarvärde etc.). För sådana mynt gäller beskattning enligt marginalskattesystemet för begagnade varor eller enligt de normala reglerna om säljaren valt detta (jfr artikel 26 a i sjätte direktivet och 9 a kap. ML).

Det är oundvikligt att vissa mynt som säljs för investeringsändamål kommer att hamna utanför tillämpningsområdet för skattefriheten. Medlemsländerna har dock ansett det angeläget att definitionen är så säker och tydlig som möjlig. Reglerna måste vara lätta att tillämpa och övervaka. Det får inte finnas utrymme för någon gråzon mellan reglerna för begagnade varor och skattefriheten för investeringsmynt.

För att förenkla tillämpningen och skapa säkerhet hos handlarna skall kommissionen med hjälp av medlemsländerna årligen upprätta en förteckning över de mynt som omsätts på någon av guldmarknaderna inom gemenskapen. Varje medlemsland skall före den 1 juli varje år, med början år 1999, underrätta kommissionen om vilka mynt som uppfyller kriterierna för investeringsguld och som är föremål för handel i det egna landet. Därefter skall kommissionen före den 1 december varje år offentliggöra en fullständig förteckning över dessa mynt i C-serien av Europeiska gemenskapernas officiella tidning. De mynt som omfattas av förteckningen skall anses uppfylla kriterierna för investeringsguld under hela det år som förteckningen gäller. Förteckningen påverkar dock inte möjligheten att från fall till fall bevilja skattebefrielse för omsättning av nypräglade

de eller andra guldmynt som inte omfattas av förteckningen men som uppfyller direktivets kriterier för investeringsguld.

Regeringen avser att uppdra åt Riksskatteverket att årligen underrätta Finansdepartementet om vilka svenska och utländska guldmynt som uppfyller kriterierna för investeringsmynt och som är föremål för handel i Sverige. Bestämmelser om detta bör tas in i mervärdesskatteförordningen (1994:223). *Riksskatteverket* har vid remissbehandlingen framfört att fråga är om uppgifter som inte relaterar till verkets verksamhet och att man inte har någon direkt tillgång till erforderliga uppgifter. Man har därför inte ansett sig lämpad för uppdraget. Regeringen anser dock att det bör ankomma på Riksskatteverket att som verkställande myndighet samla in uppgifterna i fråga. Avsikten är inte att verket skall göra någon egen bedömning av myntens karaktär. Uppgifterna bör samlas in i samråd med Sveriges Mynthandlares Förening och sådan annan expertis på området som kan bedömas lämplig.

Generaltullstyrelsen har i sitt remissyttrande förutsatt att det blir Riksskatteverket som skall bevilja undantag för investeringsmynt som faller utanför listan. När det gäller import av investeringsmynt som inte finns med i förteckningen - vilket kan antas vara en importsituation som kommer att förekomma mycket sällan - anser *regeringen* att det bör det ankomma på köparen att visa att förutsättningar för undantag föreligger. Beslut om huruvida importskatt skall tas ut eller inte skall därefter fattas av tullverket såsom beskattningsmyndighet. Några skäl att vid import av vissa investeringsmynt frånga den normala ordningen för beslutsförfarandet kan inte anses föreligga. Däremot kan det vara befogat att beslutet i vissa fall fattas efter samråd med Riksskatteverket. Några särskilda föreskrifter härom kan inte anses behövliga.

Begreppet investeringsguld behandlas närmare i författningskommentaren, avsnitt 9.

6.3 Rätt till skattskyldighet i vissa fall

Regeringens förslag: Näringsidkare som producerar investeringsguld eller som omvandlar guld till investeringsguld eller som i sin yrkesverksamhet normalt tillhandahåller guld för industriändamål har rätt att bli skattskyldiga för omsättningar av investeringsguld till en annan näringsidkare. I de fall omsättningen utförs av ett ombud och huvudmannen utnyttjat rätten till skattskyldighet skall ombudet få en motsvarande rätt. Det förhållandet att någon valt att bli skattskyldig skall framgå av fakturan.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag. Regeringens förslag innehåller dessutom ett särskilt krav på fakturans innehåll.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* anser att det från tillämpnings-synpunkt och av kontrollskäl bör uppställas krav på att fakturan skall innehålla uppgift om att säljaren valt att bli skattskyldig.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 26 b.C i direktiv 98/80/EG framgår att en näringsidkare som producerar investeringsguld eller som omvandlar guld till investeringsguld eller som i sin yrkesverksamhet normalt tillhandahåller guld för industriändamål har en rätt att välja att bli skattskyldig för omsättningar av investeringsguld som han gör till en annan näringsidkare.

Guld som definieras som investeringsguld köps inte endast av investeringskäl eller andra finansiella skäl. Investeringsguldet kan också säljas för industriändamål, exempelvis som råvara vid smyckestillverkning. Skattefriheten för transaktioner med investeringsguld är som huvudregel inte förenad med någon återbetalningsrätt för ingående skatt. En sådan dold skatt leder till s.k. kumulativa effekter i handeln mellan näringsidkare, vilket i sin tur påverkar priset på investeringsguldet. För att undvika den dolda skatten har i direktivet införts en möjlighet för näringsidkare som omsätter investeringsguld för industriändamål att bli skattskyldiga för omsättningen.

För en näringsidkare som utnyttjat beskattningsoptionen gäller de normala mervärdesskattereglerna. Om han omsätter investeringsguld till en näringsidkare i ett annat medlemsland är omsättningen, i enlighet med vad som gäller för gemenskapsinterna omsättningar, undantagen från mervärdesskatt med full avdragsrätt för ingående skatt. Köparen i sin tur förvärvar guldet skattefritt med stöd av undantagsreglerna för investeringsguld. Det bör dock noteras att i de fall medlemsländerna infört möjligheten till omvänd skattskyldighet (se avsnitt 6.6 nedan) blir beträffande inhemska omsättningar förvärvaren skattskyldig för omsättningen och inte den som valt att bli skattskyldig.

Beskattningsoptionen omfattar producenter och förädlare av investeringsguld. Likaså omfattas grossister och andra som säljer investeringsguld vidare i industriellt syfte. Beträffande den förstnämnda gruppen är medlemsländerna skyldiga att införa regler om rätt till skattskyldighet. Detta för att det skall råda konkurrensneutralitet mellan importerat och inhemskt producerat guld. Däremot är rätten till skattskyldighet i grossistledet inte tvingande för medlemsländerna. I sistnämnda fall får även omfattningen av beskattningsoptionen begränsas. Medlemsländerna kan således själva bestämma hur exempelvis avdragsrätten skall utövas (full avdragsrätt, pro ratametoden osv.).

De flesta länder kommer sannolikt att välja att införa beskattningsoptionen för att inte missgynna sina egna handlare. För svensk del saknas för närvarande anledning att inte införa reglerna. Det finns inte heller skäl att göra några begränsningar i tillämpningen av dem.

Rätten till skattskyldighet och därmed rätten att dra av den ingående skatten på alla kostnader i verksamheten gäller enligt direktivet endast i de fall producenten, förädlaren eller grossisten säljer investeringsguldet till en annan näringsidkare och inte när försäljningen sker till en privatperson.

I de fall beskattningsoptionen utnyttjats och mervärdesskatt därför tagits ut vid omsättningen av investeringsguldet, har i direktivet införts en rätt för köparen att göra avdrag för den ingående skatten om köparen i sin tur säljer investeringsguldet vidare skattefritt, se avsnitt 6.4.

Av artikel 26 b.C framgår vidare att medlemsländerna är skyldiga att ge ett ombud möjlighet att bli beskattad för sin förmedlingstjänst i de fall huvudmannen har utnyttjat möjligheten att bli skattskyldig.

Medlemsländerna skall enligt direktivet även anta närmare bestämmelser om användningen av beskattningsoptionen och underrätta kommissionen om tillämpningsföreskrifterna för utnyttjandet av rätten till skattskyldighet i den egna medlemsstaten.

Eftersom beskattningsoptionen är utformad som en rättighet för näringsidkaren bör han få utnyttja den från fall till fall i enlighet med vad han överenskommit med köparen av investeringsguldet. Något särskilt beslut av skattemyndigheten skall därför inte krävas. För en näringsidkare som redan är registrerad till mervärdesskatt bör det räcka med att han redovisar mervärdesskatten på omsättningen i sin skattedeklaration. Den näringsidkare som inte är registrerad, exempelvis därför att han enbart omsätter investeringsguld skall, om han vill utöva sin rätt till skattskyldighet, anmäla sig för registrering hos skattemyndigheten. Reglerna i skattebetalningslagen (1997:483, SBL) om registrering, mervärdesskattens bestämmande, debitering, redovisning och betalning blir därefter tillämpliga på honom på samma sätt som för den som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagens normala regler. Registreringen utgör ett sådant beslut som kan överklagas med stöd av bestämmelsen i 22 kap. 1 § SBL.

Om förutsättningar för skattskyldighet inte längre föreligger har näringsidkaren skyldighet att enligt 3 kap. 3 § SBL underrätta skattemyndigheten om de ändrade förhållandena.

Bestämmelser motsvarande direktivets artikel 26 b.C föreslås införda i 3 kap. ML i direkt anslutning till undantagsbestämmelsen för investeringsguld.

Det förhållandet att en näringsidkare eller ett ombud valt att bli skattskyldig skall såsom *Riksskatteverket* påpekat framgå av fakturan. En bestämmelse om detta föreslås i 11 kap. ML.

Bestämmelserna behandlas närmare i författningskommentaren, avsnitt 9.

6.4 Återbetalning av ingående skatt

Regeringens förslag: Vid skattefri omsättning av investeringsguld har en näringsidkare rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv av investeringsguld om den som omsätter investeringsguldet till honom har utnyttjat möjligheten att bli skattskyldig för omsättningen. Vid skattefri omsättning av investeringsguld skall återbetalning vidare medges säljaren för

a) ingående skatt hänförlig till inhemska eller gemenskapsinterna förvärv eller till import av sådant annat guld än investeringsguld som krävs för framställning av investeringsguldet,

b) ingående skatt hänförlig till vissa arbeten på guldet, och

c) ingående skatt hänförlig till inhemska eller gemenskapsinterna förvärv eller till import av varor och tjänster knutna till framställning eller omvandling av investeringsguldet.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Några erinringar i sak har inte framförts mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Skattefriheten för omsättning av investeringsguld medför i princip inte någon avdragsrätt för eller rätt till återbetalning av ingående skatt (se avsnitt 6.1). Det finns emellertid situationer där avsaknaden av en sådan rätt skulle leda till stora kumulativa effekter och på så sätt motverka syftet med skattebefrielsen. I artikel 26 b.D i direktiv 98/80/EG har därför införts en rätt till avdrag för ingående skatt vid skattefri omsättning av investeringsguld i följande fyra situationer d.

När den som omsätter investeringsguld har utnyttjat rätten till skattskyldighet skall köparen vid en efterföljande skattefri omsättning av investeringsguld medges avdrag för den ingående skatt som han betalat vid köpet av investeringsguldet. Genom kombinationen av skattskyldighet för säljaren och avdragsrätt för köparen i dessa fall kan investeringsguldet omsättas utan någon dold mervärdesskatt i producent- förädlings- och grossistledet.

Avdragsrätt skall även medges säljaren av investeringsguldet för ingående skatt som hänför sig till förvärv och import av sådant annat guld än investeringsguld som krävts för framställningen av investeringsguldet.

Avdragsrätt skall vidare medges säljaren av investeringsguldet för ingående skatt som hänför sig till vissa typer av arbeten som utförts åt honom på detta guld.

Avdragsrätten i de nu nämnda fallen avser endast ingående skatt som hänför sig till själva köpet av guldet. Avdragsrätten är därmed mindre omfattande än den som föreligger för den som utnyttjat sin rätt att bli skattskyldig. Genom beskattningsoptionen uppnås en avdragsrätt för säljaren för all ingående skatt, såväl ingående skatt hänförlig till kringkostnader ("overhead"-kostnader) som sådan ingående skatt som hänför sig till inköp av det investeringsguld eller annat guld som krävts för framställning av investeringsguldet.

För att inte missgynna producenter och förädlare i de fall beskattningsoptionen inte kan utnyttjas, exempelvis vid försäljning till privatpersoner, har därför i direktivet slutligen införts en rätt till avdrag för ingående skatt hänförlig till förvärv och import av varor och tjänster knutna till framställning eller omvandling av investeringsguld.

I samtliga fall förutsätter avdragsrätten att guldet faktiskt säljs vidare som investeringsguld, dvs att det sker en efterföljande skattefri omsättning av investeringsguld.

Den kompensation som skall utgå för mervärdesskatteutgifter hänförliga till omsättningar som inte är skattepliktiga har i ML utformats som en återbetalningsrätt av ingående skatt till icke skattskyldiga. Regler härom återfinns i 10 kap. ML. Bestämmelser motsvarande direktivets artikel 26 b.D föreslås därför införda i det kapitlet. Av 19 kap. 12 § ML framgår att rätten till återbetalning av ingående skatt följer samma regler som gäller för avdrag för ingående skatt. Bestämmelserna behandlas även i författningsskomentaren, avsnitt 9.

Regeringens förslag: I skattebetalningslagen (1997:483) skall det införas en särskild skyldighet för den som säljer investeringsguld att identifiera kunden vid transaktioner överstigande 10 000 kr. De handlingar eller uppgifter som använts vid identitetskontrollen skall bevaras under sju år. Den som är skyldig att utföra identitetskontrollen skall kunna föreläggas att lämna uppgifter som rör kontrollen. Den som åsidosätter skyldigheten att identifiera kunden skall påföras en kontrollavgift på 2 000 kr för varje tillfälle då skyldigheten inte fullgjorts. Befrielse från kontrollavgift skall kunna medges om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den. Överklagande av länsrättens beslut i fråga om en sådan befrielse får prövas av kammarrätten endast efter prövningstillstånd.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag utom i det avseendet att beloppsgränsen i promemorian satts till 110 000 kronor. Dessutom har skyldigheten att utföra identitetskontroll förenats med möjligheten att påföra en kontrollavgift vid utebliven kontroll.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* anser att kravet på identitetskontroll skall sanktioneras. Verket anser vidare att identitetskontroll skall kunna ske även i samband med import. *K.A. Rasmussen AB* ser helst att inga transaktioner undantas från kravet på identitetskontroll.

Skälen för regeringens förslag: Det faktum att guld kan användas både för skattefritt investeringsändamål och för skattepliktigt industriändamål har befarats kunna leda till nya typer av skattebedrägerier eller skatteundandraganden. I syfte att motverka detta finns i artikel 26 b.E i direktiv 98/80/EG bestämmelser om särskilda förpliktelser för dem som handlar med investeringsguld.

Enligt direktivet skall medlemsländerna som ett minimikrav säkerställa att de som handlar med investeringsguld bokför, "keep account" (eng.), "tenir une comptabilité" (fr.) alla betydande transaktioner med investeringsguld och bevarar handlingarna så att kunden kan identifieras.

Handlarna skall bevara denna information under minst fem år.

För att uppfylla kraven får medlemsländerna godta likvärdiga skyldigheter som finns i annan gemenskapslagstiftning. Som exempel nämns rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar (EGT L 166, 28.6.1991, s. 77).

Medlemsstaterna får fastställa strängare regler, särskilt i fråga om bevarande av handlingar och dokumentation.

I det kommissionsförslag, KOM (92) 441 slutlig, som låg till grund för direktiv 98/80/EG fanns krav på särskilt godkännande, auktorisation, av handeln med investeringsguld. Begreppet "auktoriserad handlare" kom dock att uteslutas som ett av kriterierna för skattebefrielse. Skälet för detta var svårigheten att enas om en gemensam definition av begreppet. I flertalet medlemsländer saknas krav på godkännande av handeln. Investeringsguld säljs för det mesta av banker och andra finansinstitut. Även om

dessa aktörer hade varit tämligen lätta att definiera finns emellertid andra som handlade med investeringsguld vilka också hade bort omfattas av definitionen. Vilka dessa handlare är beror på nationella förhållanden i medlemsländerna. Det ansågs därför svårt att åstadkomma en gemensam definition av begreppet. Vidare framhölls att ett krav på godkännande som kriterium för skattefrihet skulle kunna leda till en diskriminering av handlare från tredje land. Detta skulle i sin tur kunna komma i konflikt med ländernas handelsavtal.

I stället för ett krav på auktorisation av handeln med investeringsguld, uppställer direktivet vissa minimikrav på dokumentation av transaktionerna. Medlemsländerna får själva bestämma den närmare utformningen av föreskrifterna. Kontrollsystemet bör dock vara så enkelt som möjligt. Det är ett allmänt önskemål inom gemenskapen att minimera den administrativa belastningen på näringsidkare. Ett medlemsland har därför rätt att anse att minimikraven i direktivet är uppfyllda om det krävs att den begärda informationen skall lämnas redan till följd av likvärdiga skyldigheter i annan gemenskapslagstiftning. Hit hör exempelvis de krav som uppställs i det s.k. penningtvättsdirektivet (91/308/EEG).

Med "likvärdiga skyldigheter" har man velat förtydliga att man inte avser penningtvättsdirektivet i sig. Direkta hänvisningar dit ansågs inte möjliga dels för att de bägge direktiven har olika syften, dels för att den legala grunden för penningtvättsdirektivet (artikel 100 a i EG-fördraget) är en annan än den som gäller för direktiv 98/80/EG (artikel 99 i EG-fördraget). Det ansågs dock att likvärdiga skyldigheter skulle kunna godtas för att förenkla för de handlare (banker och andra finansinstitut) för vilka båda direktiven är tillämpliga. Syftet är dock inte att penningtvättsdirektivet skall vara direkt tillämpligt på de nu aktuella fallen.

Penningtvättsdirektivet är införlivat i svensk lagstiftning genom lagen (1993:786) om åtgärder mot penningtvätt. Nyligen har antagits ändringar i penningtvättslagen som innebär att den som yrkesmässigt bedriver handel med bl.a. metaller skall bli skyldig att, på begäran av polisen, lämna de uppgifter som polisen anser vara av betydelse vid utredning om penningtvätt (prop. 1998/99:19, bet. 1998/99:JuU8, rskr. 1998/99:134). Det krävs således att ett konkret ärende redan har initierats hos polisen för att svarsskyldigheten skall inträda.

Dokumentationsplikten avser alla betydande transaktioner. Med "betydande" avses transaktioner med ett värde på 15 000 ECU (numera euro) eller mer. Medlemsländerna måste således införa regler som kräver att handlaren dokumenterar all handel på 15 000 euro eller mer. Härigenom har man velat förhindra att handeln flyttar till länder med lägre ställda krav.

Som framgått tidigare får medlemsländerna utöver åtgärder likvärdiga med dem som nämns i penningtvättsdirektivet bestämma strängare regler, särskilt i fråga om arkivkering och dokumentation. Genom ordet "särskilt" har man velat tydliggöra att länderna får ha särbestämmelser även för transaktioner med ett lägre värde än 15 000 euro.

Det bör noteras att skattefriheten inte är betingad av att villkoren för handlaren uppfylls. De krav som ställs på handlarna utgör således inte en förutsättning för tillämpningen av de aktuella beskattningsreglerna.

I propositionen föreslås att direktivets bestämmelser genomförs i svensk lagstiftning på så sätt att 14 kap. skattebetalningslagen (1997:483, SBL) om utredning och kontroll av skatteärenden kompletteras med en särskild skyldighet för dem som säljer investeringsguld, att utföra identitetskontroll av sina kunder. Vid bestämmandet av den beloppsmässiga begränsningen föreslås bl.a. med hänsyn till önskemål från branschen själv, en lägre gräns än den som angavs i promemorian och som motsvarade det belopp på 110 000 kr som idag gäller för identitetskontroll enligt penningtvättslagen. Då identifikationsskyldigheten inte kan anses särskilt betungande för aktörerna på marknaden förelås tills vidare att denna skyldighet skall gälla för alla transaktioner som överstiger 10 000 kr. Skäl att införa olika gränsvärden beroende på om aktören omfattas av penningtvättslagen eller inte kan inte anses föreligga. För det fall det senare skulle visa sig motiverat bör det kunna övervägas att justera värdet uppåt eller nedåt.

Tiden för bevarandet av handlingar eller uppgifter som använts vid identitetskontrollen bör motsvara den som gäller för bevarandet av annat underlag i skatteärenden, nämligen sju år (jfr 14 kap. 2 § SBL). Det skall vidare vara möjligt för skattemyndigheten att förelägga den som är skyldig att utföra identitetskontroll att lämna uppgift härom. För detta krävs en ändring i 14 kap. 3 § SBL. Såsom *Riksskatteverket* framhållit bör skyldigheten att utföra identitetskontroll sanktioneras. Detta kan åstadkommas genom att skattemyndigheten ges befogenhet att påföra den som åsidosätter identifikationsskyldigheten en särskild kontrollavgift på 2 000 kr för varje tillfälle då skyldigheten inte fullgjorts. Befrielse från kontrollavgift skall kunna medges om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den. Överklagande av länsrättens beslut om befrielse från kontrollavgift skall kräva prövningstillstånd av kammarrätten. Regler om kontrollavgift föreslås i 15 kap. och 22 kap. 11 § SBL. Vidare krävs det följändringar i 1 kap. 1 och 4 §§ SBL.

För att göra det svårare att undandra skatt bör det också såsom Riksskatteverket påpekat, vara möjligt att kontrollera en köpare av investeringsguld i samband med import. Importören kan vara köparen av guld eller någon annan. Uppgifter om köparens identitet bör lämnas i samband med tulldeklarationen. Föreskrifter om detta bör kunna meddelas av Generaltullstyrelsen med stöd av 6 § tullförordningen (1994:1558).

I fråga om dokumentationsplikten skall vidare noteras att en deklARATIONSSKYLDIG handlare enligt 14 kap. 2 § första stycket SBL har en skyldighet att föra anteckningar för kontroll av mervärdesbeskattningen. Enligt 14 kap. 3 § första stycket SBL får skattemyndigheten förelägga den som är eller kan antas vara deklARATIONSSKYLDIG att lämna ut uppgifterna.

Handlare med investeringsguld är även skyldiga att i bokföringen löpande notera alla affärshändelser oavsett deras storlek och tillse att verifikationer finns till alla bokföringsposter, jfr 2 § bokföringslagen (1976:125).

De föreslagna ändringarna i skattebetalningslagen behandlas närmare i författningskommentaren, avsnitt 9.

Regeringens förslag: Vid omsättning av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller vid omsättning av investeringsguld där säljaren har utnyttjat rätten till skattskyldighet skall köparen vara skattskyldig för omsättningen. Att det föreligger en sådan omvänd skattskyldighet måste framgå av fakturan.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag. Regeringens förslag innehåller dessutom ett särskilt krav på fakturans innehåll.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* avstyrker den föreslagna förvärvsbeskattningen av köparen och menar att förslaget medför tillämpnings- och kontrollproblem samt ifrågasätter dess effekt när det gäller att komma åt skattefusket. *K.A Rasmussen AB* ifrågasätter behovet av att införa omvänd skattskyldighet mot bakgrund av de ändringar som i övrigt är föreslagna, vilka enligt bolaget, i sig torde minska incitamenten till skattebedrägerier.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 26 b.F i direktiv 98/80/EG framgår att medlemsländerna, i fråga om omsättning av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar, eller omsättning av investeringsguld i de fall rätten till skattskyldighet har utnyttjats, får utpeka köparen som skattskyldig i enlighet med de förfaranden och villkor som medlemsländerna fastställer.

Möjligheten för medlemsländerna att utse köparen i stället för säljaren som skattskyldig (s.k. omvänd skattskyldighet, "reverse charge") vid handel med guld har tillkommit för att länderna önskar bekämpa olika former av guldbedrägerier inom gemenskapen. Det förekommer att guld förs in okontrollerat från länder med låg beskattning eller ingen beskattning alls till länder där omsättningen är skattepliktig. Vid omsättning av guldet debiterar säljaren mervärdesskatt men underlåter att redovisa skatten. En näringsidkare kan också i enlighet med reglerna för gemenskapsinterna transaktioner skattefritt köpa in fmguld från ett annat medlemsland under åberopande av sitt registreringsnummer till mervärdesskatt. Någon förvärvsskatt i det egna landet enligt reglerna för gemenskapsinterna förvärv redovisas dock inte av företaget. Guldet säljs vidare med mervärdesskatt till ett företag i samma land. Det säljande företaget underlåter därefter att redovisa skatten, dvs. det upphör utan att någon skatt inbetalats till skattemyndigheterna. Köparen i sin tur yrkar avdrag för den skatt han erlagt vilket lett till att skattemyndigheterna återbetalat skatt, ofta med mycket höga belopp. Guldbedrägerier av detta slag har också drabbat Sverige.

Redan i dag har medlemsländerna med stöd av artikel 12.3.e andra stycket i sjätte direktivet en möjlighet att införa en särskild ordning för redovisning av mervärdesskatt på guldtransaktioner mellan näringsidkare i det egna landet. Bestämmelsen innebär att köparen betalar mervärdesskatten för säljarens räkning och samtidigt får avdragsrätt för ingående skatt med samma belopp. Regeln som tillkommit i syfte att bekämpa

guldbedrägerier, ersätts nu av rätten till omvänd skattskyldighet i artikel 26 b.F i direktiv 98/80/EG och kommer därför att upphävas.

Riksskatteverket har av principiella skäl avstyrkt den föreslagna förvärvsbeskattningen av köparen och anfört att en beskattning av detta slag generellt sett medför tillämpningsproblem. Vidare menar verket att problematiken med skattefusk ytterst är ett kontrollproblem. *Regeringen* konstaterar att det finns en möjlighet att tillämpa en ordning med omvänd skattskyldighet för guldhandeln redan i dag. En sådan ordning förekommer exempelvis i England. En förvärvsbeskattning av köparen siktar bl.a. till att angripa den typ av guldbedrägerier som leder till felaktiga utbetalningar av mervärdesskatt från skattemyndighetens sida. Förvärvsbeskattningen kan antas vara ett verkningsfullt medel i detta avseende i vart fall om gränsvärdet för guldets finhalt sätts tillräckligt lågt. Vid ett gränsvärde på 325 tusendelar har medlemsländerna bedömt att skattefusk inte längre kan anses lönsamt. Med hänsyn till de bedrägerier med guld som på senare tid förekommit i Sverige och som ofta rört mycket höga mervärdesskattebelopp, anser regeringen det angeläget att nu, i samband med införandet av ett särskilt beskattningssystem för investeringsguld, pröva den möjlighet som står till buds för att komma tillrätta med skattefusket. Den föreslagna åtgärden, som endast berör ett begränsat antal skattskyldiga, skall dock ses som en metod bland flera för att förhindra skattebedrägerier med guld.

Den omvända skattskyldigheten bör på samma sätt som gäller för omvänd skattskyldighet i andra fall (exempelvis enligt 1 kap. 2 § första stycket 2 ML vid omsättning av tjänster som avses i 5 kap. 7 § ML) inbegripa en rätt för köparen att vid deklarationen av den utgående skatten dra av motsvarande belopp som ingående skatt.

Bestämmelser motsvarande direktivets artikel 26 b.F föreslås införda i 1 kap. 2 § ML som anger vem som är skyldig att betala mervärdesskatt.

Vidare föreslås av kontrollskäl och på *Riksskatteverkets* inrådan en bestämmelse i 11 kap. ML om att fakturan måste innehålla uppgift om det förhållandet att omvänd skattskyldighet tillämpas för transaktionen i fråga.

Bestämmelserna behandlas närmare i författningskommentaren till den paragrafen, se avsnitt 9.

6.7 Transaktioner på en reglerad guldmarknad

En av de största marknadsplatserna för världshandeln med guld och andra ädelmetaller är baserad i London och administreras av London Bullion Market Association. Marknaden utgör en länk mellan producenter, förädlare, industriföretag, investerare och centralbanker och regleras av den engelska centralbanken, Bank of England.

Medlemskapet i London Bullion Market Association är hårt kontrollerat. Handeln sker via telefon och datorer för direktansluten handel. Den karakteriseras av en mycket hög transaktionsvolym, främst avistaaffärer ("spot") och forwardkontrakt. Transaktionerna görs mellan skattskyldiga parter under en kort tidsperiod och huvudsakligen utan någon fysisk leverans av guld. Dokumentationen om transaktionerna är mycket liten.

Marknaden gynnas för närvarande av ett förenklat förfarandet vad gäller registrering och redovisning av mervärdesskatt. Denna särordning, som införts i England med stöd av artikel 27 i sjätte direktivet, innebär i praktiken ett nollskattesystem för de aktuella transaktionerna. Genom en form av suspensionsordning ("black box") blir det möjligt att bortse från mervärdesskatt så länge handeln görs av medlemmar på marknaden. För transaktioner mellan marknadsmedlemmarna uppskjuts skatteuppbörden och ges dispens från registreringskraven. Deklaration och beskattning sker först när guld lämnar marknaden. När skatten förfaller till betalning (t.ex. på grund av fysisk leverans till en icke-medlem) är marknadsmedlemmen skyldig att redovisa skatten för icke-medlemmens räkning (omvänd skattskyldighet) om denne inte redan är registrerad till mervärdesskatt i landet.

I artikel 26 b.G i direktiv 98/80/EG införs nu en möjlighet för samtliga medlemsländer att tillämpa ett beskattningsförfarande för internationella guldmarknader som återspeglar den suspensionsordning som gäller för London Bullion Market Association. Bestämmelsen utgör en avvikelse från de särskilda regler för investeringsguld som behandlas i direktivet i övrigt. Av direktivtexten framgår att export och gemenskapsinterna transaktioner är undantagna från den särskilda ordningen. Endast nationella transaktioner omfattas således.

En tillämpning av särreglerna skall föregås av konsultationer i EG:s mervärdesskattekommitté.

Bestämmelsen har motiverats med det stora antalet transaktioner som äger rum på marknader av detta slag och den snabbhet med vilken de företas. Eftersom alla marknadsaktörer är skattskyldiga personer har det förenklade systemet ansetts vara till fördel både för skatteförvaltningen och för de skattskyldiga. Ett normalt skattesystem vore svårt att hantera och skulle innebära en sådan administrativ belastning för de skattskyldiga att man befärat att handeln skulle flytta utanför gemenskapen. Eftersom alla handlare är skattskyldiga anses systemet också intäktsneutralt.

I Sverige finns i dag inte någon sådan marknadsplats för guld som avses i direktivet. Först om en handel av detta slag skulle bli aktuell finns det skäl att överväga det beskattningsförfarande som regleras i artikel 26 b.G.

Det kan noteras att det nuvarande artikel 27-undantaget för handeln på Londons metallbörs innefattar en rätt att tillämpa den förenklade proceduren för samtliga transaktioner på råvarumarknaden. Medlemsländerna har därför i samband med tillkomsten av direktiv 98/80/EG uttalat att undantaget fortfarande skall vara tillämpligt på andra transaktioner än dem som avser investeringsguld.

Regeringens förslag: De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2000.

Förslaget i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: De särskilda mervärdesskattereglerna för investeringsguld skall enligt direktivet införas den 1 januari 2000.

Av övergångsbestämmelserna till de föreslagna ändringarna i ML bör framgå att äldre bestämmelser skall gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser skall således gälla i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet. Detsamma gäller i fråga om ingående skatt för vilken rätt till avdrag inträtt före ikraftträdandet.

8 Ekonomiska konsekvenser

Eftersom Sverige i dag beskattar handel med guld för investeringsändamål (se avsnitt 5) förekommer det i stort sett inte någon sådan handel här. En skattebefrielse för transaktioner med investeringsguld kan därför inte antas få någon negativ effekt på statsintäkterna.

Skattefriheten för investeringsguld kan förväntas få positiva ekonomiska effekter för EG-länderna genom att undanröja konkurrensnedvidningen mellan länderna och samtidigt stärka konkurrenskraften hos guldmarknaden inom gemenskapen gentemot tredje land. Dessa faktorer kommer sannolikt att leda till ett ökat intresse både i Sverige och utomlands, för inköp av guld i investeringssyfte. En sådan utveckling gynnar i sin tur guldproducerande länder som Sverige.

Till förslagets positiva effekter hör även de åtgärder som införts för att motverka skattebedrägerier med guld.

Slutligen skall noteras att förslagen i propositionen inte innebär sådana ändringar som kan förväntas medföra behov av resursförstärkning till skattemyndigheterna eller förvaltningsdomstolarna.

9 Författningskommentar

9.1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

1 kap.

2 §

I en ny punkt 4 a föreslås en bestämmelse om omvänd skattskyldighet motsvarande artikel 26 b.F i direktiv 98/80/EG. Motivet till bestämmelsen kommenteras under regeringens förslag, avsnitt 6.6.

Bestämmelsen omfattar endast transaktioner som görs mellan näringsidkare ("taxable persons") i Sverige. Säljaren och köparen måste båda vara registrerade till mervärdesskatt här eller vara registreringskyldiga här som en konsekvens av transaktionen.

Bestämmelsen innebär att det företag som förvärvar guld blir skattskyldigt för omsättningen och skall redovisa och betala utgående skatt på förvärvet beräknad på det fakturerade värdet. Förvärvaren får samtidigt göra avdrag för hela förvärvsskatten såsom ingående skatt. Bestämmelsen i 8 kap. 2 § ML om vad som utgör ingående skatt kommer genom sin lydelse att även omfatta sådan ingående skatt som här avses.

När medlemsländerna utnyttjar möjligheten till omvänd skattskyldighet skall de enligt artikel 26 b.F vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den person som utpekats som skattskyldig uppfyller skyldigheten att lämna en deklARATION och att betala skatten.

Eftersom det förvärvande företaget är skattskyldigt enligt 1 kap. 2 § ML kommer vad som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) om bestämmande, debitering, redovisning och betalning av skatten att gälla för företaget.

Paragrafens första strecksats omfattar guldmaterial med en renhet av minst 325 tusendelar. Härmed avses allt guld som svarar mot detta kriterium oavsett om guldets form är guldsockor, guldmynt eller någon annan form, såsom granulat eller demolerat guld. För guldsockor och guldmynt som uppfyller kriterierna för investeringsguld gäller emellertid skattefrihet. Omvänd skattskyldighet kan då endast bli aktuell om säljaren utnyttjat rätten till skattskyldighet (jfr paragrafens andra strecksats).

När det gäller att närmare fastställa vad som skall avses med guldmaterial eller halvfärdiga produkter bör viss ledning kunna sökas i kapitel 71 till den Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1).

18 §

I paragrafen definieras begreppet investeringsguld. Bestämmelsen motsvarar artikel 26 b.A i direktiv 98/80/EG och kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.2.

Första stycket 1 anger förutsättningarna för att *guldsockor* skall omfattas av begreppet investeringsguld.

Guldsockor eller plattor ("wafers") som godtas på de fyra stora marknaderna för investeringsguld säljs endast i vissa bestämda vikter, i vissa standardiserade former och med finhalten 995 tusendelar eller mer. Den normala vikten för en guldsocka på London Bullion Market är 400 oz (12,5 kg). Det finns dock över 20 mindre enheter enligt följande.

<i>Viktenhet</i>	<i>Tillgängliga vikter</i>
kilogram	12,5 / 1
gram	500 / 250 / 100 / 50 / 20 / 10 / 5 / 2,5 / 1

Ounce (1 oz = 31,1035 g)

100 / 10 / 5 / 1 / 0,5 / 0,25

Prop. 1998/99:69

tael (en traditionell kinesisk viktenhet,
1 tael = 1,913 oz)

10 / 5 / 1

tola (en traditionell indisk viktenhet,
10 tola = 3,75 oz)

10

Källa : World Gold Council och Union Bank of Switzerland

Vikten på guld uttrycks också ofta i troy ounces (1 troy ounce = 1,097 vanliga ounce).

Det kan noteras att småtackor och plattor på 1 gram eller mindre, inte skall omfattas av den föreslagna skattefriheten för investeringsguld, se avsnitt 6.2.

Ett internationellt erkänt system för att certifiera finhalt och vikt hos det guld som omfattas av definitionen existerar således redan. Guldtackor som säljs på marknaderna för investeringsguld har en erkänd kontrollstämpel ingraverad i metallen där finhalt, vikt, serienummer och förädlare framgår för varje tacka.

För att guldet skall vara en lönsam investering och kunna säljas måste det normalt uppfylla standarderna på guldmarknaden. Det finns dock inte något krav på att guldet måste vara stämplat. Kan näringsidkaren på annat sätt visa att kriterierna för investeringsguld är uppfyllda skall guldet omfattas av tillämpningsområdet för skattefriheten.

I *första stycket 2* anges förutsättningarna för att *guldmynt* skall anses som investeringsguld.

Det första kriteriet avser guldmyntets finhalt. De vanligast förekommande finhalterna för investeringsmynt i guld är 900, 916 och 999 tusendelar. Ibland förekommer även 920, 983 och 986 tusendelar.

Det andra kriteriet anger att guldmyntet skall vara präglat efter år 1800. Guldmynt präglade före denna tidpunkt säljs normalt för sitt samlarvärde. Kring år 1800 började man framställa guldmynt i större skala. Årtalet 1800 har därför ansetts utgöra en rimlig avgränsning mellan guldmynt som utgör investeringsguld och guldmynt som enbart har numismatiskt intresse.

Det tredje kriteriet "är eller har varit gällande betalningsmedel" avser att säkerställa att föremål som t.ex. guldmedaljer eller rena samlarföremål inte omfattas av skattefriheten.

Det fjärde kriteriet definierar myntet efter det faktiska värdet i förhållande till marknadsvärdet för gulddinnehållet. Mynt av numismatiskt värde säljs ofta till ett pris som ligger betydligt över guldpriset. Den i fjärde kriteriet angivna procentsatsen 80 % utgör en kompromiss mellan ländernas önskemål och har ansetts vara en lämplig avvägning gentemot mynt som omsätts för sitt samlarvärde.

Nackdelen med en värdering av det slag som anges i fjärde kriteriet är att definitionen blir svår att tillämpa. För att avgöra om en transaktion är skattepliktig eller inte är skattemyndigheterna och handlarna hänvisade till en procentsats relaterad till ett guldpris i ständig förändring. Handlarna skulle behöva göra beräkningar för varje enskild omsättning för att

kunna fastställa om den omfattas av det särskilda systemet för investeringsguld eller inte.

För att förenkla tillämpningen kommer urvalskriterierna för investeringsmynt att kombineras med en förteckning över sådana mynt som anses uppfylla kriterierna, se avsnitt 6.2. Mynt som tagits upp i förteckningen skall alltid anses uppfylla kriterierna under den tid som listan gäller. Förteckningen är således bindande för de guldmynt som finns upptagna där. En hänvisning till förteckningen har därför gjorts i paragrafens *tredje stycke*. Förteckningen utesluter dock inte att andra mynt som uppfyller kriterierna också skall omfattas av definitionen för guldmynt även om de inte finns med i förteckningen. Det innebär att länderna kan tillämpa skattefriheten på exempelvis nya investeringsmynt vilka ännu inte hunnit komma med i förteckningen.

Medlemsländerna skall senast den 30 juni varje år anmäla vilka mynt som svarar mot de fyra kriterierna. För att Sverige skall kunna fullgöra anmälningsskyldigheten bör Riksskatteverkets lämna uppgifter till Finansdepartementet. Detta bör framgå av mervärdesskatteförordningen (1994:223), jfr avsnitt 6.2.

Varje land skall till kommissionen uppge inte bara vilka egna investeringsmynt som omsätts i landet utan också vilka investeringsmynt från andra medlemsländer och från tredje land som omsätts där. I syfte att åstadkomma enhetlighet vid tillämpningen av 80%-kriteriet diskuterar EG:s mervärdesskattekommitté möjligheten att fastställa ett visst datum som referensdatum.

Bestämmelsen i *fjärde stycket* syftar till att utesluta gränsdragningsproblem i samband med omsättning av investeringsmynt som samtidigt har ett samlarvärde och omsättningen därför skulle kunna vara skattepliktig (jfr artikel 13 B.d.4 i sjätte direktivet och 3 kap. 23 § 1 ML). För guldmynt som uppfyller kriterierna i första stycket 2 gäller således den särskilda ordningen för investeringsmynt. En tillämpning av marginalskattesystemet för begagnade varor utesluts därmed i dessa fall.

3 kap.

10 a §

Bestämmelsen som motsvarar artikel 26 b.B i direktiv 98/80/EG, kommenteras även under regeringens förslag (avsnitt 6.1).

Enligt *första stycket* omfattar undantaget sådan omsättning av investeringsguld som resulterar i en äganderätt till guldmetall eller en fordran på guldmetall. Vad som i paragrafen sägs om omsättning gäller även vid gemenskapsinterna förvärv och import av investeringsguldmetall. Att så är fallet framgår av 3 kap. 1 § andra och tredje stycket ML.

Vad som avses med investeringsguld framgår av föreslagna 1 kap. 18 § ML.

I tillämpningsområdet ingår både transaktioner som innebär en fysisk leverans av guldmetall och transaktioner med guldmetall representerat av värdepapper. Enligt direktivet skall således undantas:

1) investeringsguld som representeras av certifikat för specificerat eller ospecificerat guld eller som är föremål för handel på guldkonton,

2) "särskilt" guld lån och swapaffärer, som innefattar en äganderätt till eller fordran på investeringsguld, samt

3) transaktioner med investeringsguld som omfattar futurekontrakt eller forwardkontrakt vilka innebär överlåtelse av äganderätt till eller fordran på investeringsguld.

Ordet "särskilt" före orden guld lån och swapaffärer har tillkommit för att markera att marknaderna i framtiden kan komma att utveckla andra typer av transaktioner som också bör kunna omfattas av direktivet.

Guld representerat av *guldcertifikat* eller som finns insatt på *guldkonton* berättigar i båda fallen innehavaren till en viss kvantitet guld lagrad hos en finansiell institution.

Certifikaten kan avse en äganderätt till eller fordran på specificerat eller ospecificerat investeringsguld. Certifikat avseende specificerat guld avser köp av en viss angiven guldtacka eller del av den. Certifikat avseende ospecificerat guld hänför sig till en fungibel mängd guld som kan finnas i förvar i samma bank eller i någon annan bank. Guldkonton avser guld som kontoinnehavaren antingen köper av banken som öppnat kontot eller som kontoinnehavaren själv sätter in på kontot mot insättningsbevis.

Även s.k. *guldlån* och *swapaffärer* med guld omfattas av tillämpningsområdet. Ett guld lån kan användas för att exempelvis finansiera brytning eller förädling av guld. På guld lån löper ränta som på vanligt banklån. Fördelen är att låntagaren kan skydda sig mot prisfall genom att låna och betala tillbaka kreditbeloppet i guld i stället för i kontanter. En swap innebär ett avtal mellan två parter om att byta betalningsflöden med varandra under en viss tid.

Tillämpningsområdet för undantagsbestämmelsen omfattar även handel med terminskontrakt. Terminskontrakten kan vara av två slag, antingen *futurekontrakt* eller *forwardkontrakt*. Båda typerna av kontrakt medför en skyldighet att sälja eller köpa en på förhand bestämd kvantitet investeringsguld vid en given tidpunkt och till ett fast pris. Ett forwardkontrakt kan vara både standardiserat och individuellt utformat. Futurekontrakten är däremot alltid standardiserade. Handeln med futurekontrakt sker därför på särskilda börser medan handeln med forwardkontrakt också kan vara organiserad på annat sätt, exempelvis omsättas direkt mellan huvudmännen i stället för på en metallbörs.

För alla transaktioner som nämns i artikel 26 b.B gäller att de måste leda till en äganderätt till eller fordran på investeringsguldet för att omfattas av skattefriheten. Tillämpningsområdet för undantaget är därmed begränsat till att endast avse transaktioner avseende varan guld. Tillhandahållande av finansiella tjänster avseende guld omfattas inte av tillämpningsområdet. För att undvika tveksamhet har medlemsländerna i samband med direktivets tillkomst uttalat att transaktioner som rör investeringsguld och som inte omfattas av artikel 26 b.B i direktiv 98/80/EG men som kan anses som tillhandahållande av tjänst kan medföra en rätt till undantag från beskattning enligt artikel 13.B.d i sjätte direktivet. Sistnämnda artikel motsvaras i svensk lagstiftning av 3 kap. 9 § ML.

Andra stycket motsvarar artikel 26 b.B andra stycket. Av artikeln framgår att förmedling av investeringsguld som görs i någon annans namn och för dennes räkning är föremål för samma undantag som gäller för en leverans av investeringsguld. Härigenom undviks att förekomsten av för-

medlingstjänster får några negativa beskattningseksekvenser för handelen med investeringsguld.

Med förmedling bör avses såväl att förmedlaren anvisar köpare eller säljare som att han ikläder sig en agents eller mäklares funktion att bringa parterna samman och medverka till att affären kommer till stånd dem emellan.

I de fall huvudmannen valt att bli skattskyldig för en omsättning av investeringsguld enligt föreslagna 3 kap. 10 b § ML finns en motsvarande rätt för ombudet att bli skattskyldig för förmedlingstjänsten enligt föreslagna 3 kap. 10 c § ML.

Den som i egenskap av ombud förmedlar investeringsguld i eget namn och uppbär likviden för guldets skall liksom huvudmannen anses som säljare eller i förekommande fall som köpare av investeringsguldets (se 6 kap. 7 § ML).

10 b §

I paragrafen regleras rätten att bli skattskyldig för omsättningar av investeringsguld. Genom en sådan beskattningsoption blir det möjligt att få avdragsrätt för ingående skatt på varor och tjänster i verksamheten. Bestämmelsen som motsvarar artikel 26 b.C första och andra stycket i direktiv 98/80/EG, kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.3.

I första punkten regleras rätten till skattskyldighet för *guldproducenter och förädlare av guld*. Syftet med bestämmelsen är att inte försvåra transaktioner som innebär att investeringsguld hanteras som industriguld. Bestämmelsen har stor betydelse för Sverige såsom guldproducerande land. Genom beskattningsoptionen blir näringsidkare i guldbranschen fria att ordna affärsstrukturen som de vill utan skattehänsyn. Guldproducenten kan sälja guldackor från sina försäljningsbolag till grossister och tillämpa normala mervärdesskatteregler oavsett om avsikten hos grossisten är att sälja guldets vidare som industriguld eller som investeringsguld.

Förädlaren har en rätt att bli skattskyldig om han omvandlar guld av något slag till investeringsguld. (jfr artikel 26 b.C första stycket i engelsk språkversion "any gold" resp. fransk språkversion "de l'or de origine que ce soit"). Beskattningsoptionen avser med andra ord såväl omvandling av annat guld än investeringsguld till investeringsguld som omvandling av investeringsguld till annat investeringsguld.

Rätten till skattskyldighet enligt första punkten avser investeringsguld både i form av guldackor och guldmynt. Beskattningsoptionen kan således utnyttjas av ett myntverk som framställer guldmynt.

I andra punkten regleras rätten till skattskyldighet för näringsidkare som bedriver *grossistverksamhet*. Bestämmelsen gäller exempelvis för grossister som säljer tackguld till industrin, till tandtekniker eller till juvelerare för smyckestillverkning. Det guld som i dessa fall betecknas som investeringsguld är i själva verket att betrakta som industriellt guld.

Näringsidkare som normalt inte tillhandahåller industriguld eller som tillhandahåller industriguld i endast begränsad omfattning omfattas inte av beskattningsoptionen i andra punkten. Optionen bör endast avse den som bedriver yrkesverksamhet där verksamheten åtminstone delvis är inriktad på handel med industriguld. Den som i vanliga fall endast säljer

investeringsguld bör inte få utnyttja optionen. I vissa länder är en del av guldhandeln koncentrerad till banker och andra finansiella institutioner. I de fallen måste möjligheten att använda de normala mervärdesskattereglerna anses mycket begränsad.

Beskattningsoptionen i andra punkten gäller endast investeringsguld i form av guldtackor och inte för guldmynt.

Möjligheten för producenter, förädlare och grossister att bli skattskyldiga kan av praktiska skäl inte kopplas till köparens avsikter med guld. En juvelerare som köper guld av en grossist kanske väljer att inte använda guldtackan för smyckestillverkning utan säljer den vidare till en privatperson för investeringsändamål. Om grossisten alltid skulle behöva bevisa att det guld han säljer är avsett för industriändamål vore att utsätta handeln för orimliga krav. Beskattningen av grossisten skulle bli beroende av köparens uppgifter vilket skulle kunna leda till stora tillämpningsproblem. Många gånger är det inte ens möjligt för en grossist att vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde veta hur en köpare kommer att hantera investeringsguld, särskilt i de fall det finns många köpare i kedjan före slutkonsumtionen.

Endast i de fall guldets omsätts till någon annan än en näringsidkare, utesluts rätten till skattskyldighet. Omsättningen kan då antas ske för investeringsändamål. Någon mervärdesskatt skall inte debiteras vid omsättningen samtidigt som säljaren saknar rätt till återbetalning av ingående skatt i verksamheten.

I de fall säljaren valt att bli skattskyldig och därför säljer investeringsguld med mervärdesskatt är det möjligt för köparen att få återbetalning för den ingående skatten vid en efterföljande skattefri omsättning av investeringsguld, se föreslagna 10 kap. 11 c § ML.

Beträffande förfarandet för utövandet av rätten till skattskyldighet hänvisas till avsnitt 6.3.

10 c §

I paragrafen regleras rätten till skattskyldighet för *förmedlare*. Bestämmelsen som motsvarar artikel 26 b.C tredje stycket i direktiv 98/80/EG, kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.3

Förmedlare som handlar i en annan persons namn och på dennes vägnar har rätt att bli skattskyldiga för sin förmedlingstjänst om huvudmannen utnyttjat sin rätt att bli skattskyldig för omsättningen av investeringsguld. Härigenom motverkas kumulativa effekter vid förmedling av investeringsguld som i själva verket skall användas för industriändamål.

Förmedlingstjänsten följer således huvudtjänsten och beskattas om den beskattas. Förfarandet kräver dock att förmedlaren önskar bli beskattad för tjänsten. Det sker således ingen automatisk beskattning av förmedlingstjänsten. Detta har ansetts svårt att genomföra i praktiken, inte minst i de fall huvudmannen och förmedlaren befinner sig i olika medlemsländer. En sådan ordning får även anses följa av att huvudmannens och förmedlarens tillhandahållanden principiellt sett är två skilda transaktioner vilka inte alltid behöver följas åt i beskattningshänseende.

Genom beskattningsoptionen för de i paragrafen angivna förmedlingstjänsterna undviks konkurrensnedvridning gentemot en förmedlare som agerar i sitt eget namn och som enligt reglerna i 6 kap. ML själv

skall betraktas som säljaren. För förmedlare av detta slag föreligger samma rätt att bli skattskyldig för omsättning av investeringsguld som om omsättningen utförts av huvudmannen.

Beträffande förfarandet för utövandet av rätten till skattskyldighet hänvisas till avsnitt 6.3.

23 §

I paragrafen har gjorts en följdändring i första punkten med anledning av de särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld som föreslås i propositionen.

För guldmynt gäller att de antingen kan vara gällande betalningsmedel och som sådana skattebefriade enligt punkten 1 i paragrafen. Motsvarande bestämmelse återfinns i artikel 13 B.d.4 i sjätte direktivet. Guldmynt kan också vara mynt av numismatiskt värde. Omsättningen av sådana mynt skall beskattas antingen enligt det marginalsattesystem som gäller för begagnade varor eller enligt de allmänna bestämmelserna om den skattskyldige begär det (se första punkten i paragrafen och 9 a kap. ML). Ett mynt som inte längre utgör gällande betalningsmedel blir inte automatiskt ett numismatiskt mynt. Det kan också vara ett mynt som accepteras på guldmarknaden. Som sådant faller det in under definitionen för investeringsguld i föreslagna 1 kap. 18 § ML.

10 kap.

11 c §

I paragrafen finns regler om rätt till återbetalning av ingående skatt vid skattefri omsättning av investeringsguld motsvarande reglerna om avdragsrätt i artikel 26 b.D.1 i direktiv 98/80/EG. Bestämmelserna kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.4.

Första stycket 1 och andra stycket avser rätt till återbetalning om säljaren utnyttjat rätten till skattskyldighet. Enligt artikel 26 b.D.1.a skall beskattningsbara personer ha rätt att göra avdrag för skatt som skall betalas eller som har betalats för investeringsguld som omsatts till dem av en person som har utnyttjat möjligheten att bli skattskyldig, om deras efterföljande omsättning av detta guld är befriad från skatt.

Återbetalningsrätten avser ingående skatt hänförlig till såväl inhemska som gemenskapsinterna förvärv av investeringsguld när förvärvet görs från en producent, en förädlare eller en grossist som utnyttjat beskattningsoptionen.

Första stycket 2 och andra stycket avser rätt till återbetalning vid förvärv av annat guld än investeringsguld för framställning av investeringsguld. Enligt artikel 26 b.D.1.b skall beskattningsbara personer ha rätt att göra avdrag för skatt som skall betalas eller som har betalats för omsättning till dem, eller gemenskapsinternt förvärv eller import som görs av dem, av annat guld än investeringsguld som därefter av dem eller för deras räkning har omvandlats till investeringsguld, om deras efterföljande omsättning av detta guld är befriad från skatt.

Bestämmelsen avser således skatt som betalas vid import, inhemska eller gemenskapsinterna förvärv av guld som *inte* är investeringsguld men som omvandlas till investeringsguld och därefter säljs utan skatt som investeringsguld. Återbetalningsrätten är begränsad till ingående skatt på guldvärdet för sådant guld som förädlaren eller hans huvudman efter omvandlingen säljer som investeringsguld. Genom möjligheten att få tillbaka importskatten undviks konkurrenssnedvridningar mellan inhemskt och importerat guld.

Första stycket 3 och andra stycket avser rätt till återbetalning av ingående skatt hänförlig till kostnader för arbete avseende investeringsguld. Enligt artikel 26 b.D.1.c skall beskattningsbara personer ha rätt att göra avdrag för skatt som skall betalas eller som har betalats för tjänster som tillhandahållits dem och som innebär en förändring av guldets form, vikt eller finhalt, också när det gäller investeringsguld, om deras efterföljande omsättning av detta guld är befriad från skatt.

Bestämmelsen avser således ingående skatt som betalats för arbete på guld som skall omvandlas till investeringsguld eller arbete på investeringsguld. Exempel på det sistnämnda är nedsmältning av stora tackor för att göra mindre tackor eller plattor. För att undvika stora kumulativa effekter införs en rätt till återbetalning av ingående skatten på sådana tjänster. Eftersom arbetet skall innebära en förändring av guldets form, vikt eller finhalt utesluts exempelvis transporttjänster, lagring och värdering av guld. Ingående skatt hänförlig till stämpling bör anses ingå i begreppet förändring av guldets form och därmed medföra återbetalningsrätt.

11 b §

Paragrafen avser rätt till återbetalning av ingående skatt hänförlig till förvärv av varor eller tjänster knutna till framställning eller omvandling av investeringsguld. Bestämmelserna, som motsvarar artikel 26 b.D.2 i direktiv 98/80/EG kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.4.

Enligt direktivet skall beskattningsbara personer som framställer investeringsguld eller omvandlar guld av något slag till investeringsguld (jfr artikel 26 b.D.2 i engelsk språkversion "any gold" resp. fransk språkversion "de l'or de origine que ce soit") ha rätt att göra avdrag för skatt som skall betalas eller som har betalats av dem för omsättning, gemenskapsinternt förvärv eller import av varor eller tjänster som är knutna till framställningen eller omvandlingen av guld, som om deras efterföljande omsättning av guld, vilken enligt direktivet är befriad från skatt, hade varit beskattningsbar.

Guldproducenter och förädlare har genom rätten till skattskyldighet en möjlighet att dra av all ingående skatt som hänför sig till kostnader för framställning eller omvandling av guld. Beskattningsoptionen kan emellertid inte göras gällande vid försäljningar av investeringsguld till privatpersoner. En återbetalningsrätt för ingående skatt hänförlig till kostnader kopplade till själva produktionen av investeringsguldet bör dock finnas vid leveranser som utförts direkt av producenter eller förädlare till slutkonsumenter. Privatpersoner kan importera investeringsguld från tredjeland utan någon dold ingående skatt. Av konkurrensskäl bör det vara

möjligt att också köpa investeringsguld från inhemska producenter och förädlare utan dold mervärdesskatt. Genom återbetalningsrätten i den föreslagna paragrafen undviks en sådan bristande neutralitet mellan importerat och egenproducerat investeringsguld.

Med varor knutna till produktionen avses även fastigheter.

Bestämmelsen skall tolkas restriktivt. Den bör således inte avse "overhead"-kostnader i form av exempelvis kostnader för marknadsföring eller administration. Inte heller banker och finansinstitut har någon rätt till återbetalning av ingående skatt hänförlig till sådana kostnader vid omsättning av investeringsguld till investerare.

12 §

Paragrafen har ändrats så att det framgår att rätten till återbetalning av ingående skatt också gäller vid export av investeringsguld och av varor som anges i 3 kap. 23 § 3 ML.

Den som utför en skattepliktig omsättning av investeringsguld därför att han utnyttjat beskattningsoptionen i 3 kap. 10 b § ML har vid export av investeringsguldet en rätt till återbetalning av ingående skatt enligt förevarande paragraf. Genom den föreslagna ändringen införs en rätt till återbetalning av ingående skatt vid export av investeringsguld även i de fall omsättningen av guldet är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a § ML. En sådan rätt till återbetalning följer av artikel 17.3.b i dess lydelse enligt artikel 28f i sjätte direktivet. Nuvarande svenska regler innebär att återbetalning av ingående skatt skall medges vid all export av varor. Rätten till återbetalning skall därför också gälla vid export av sådana varor där omsättningen är undantagen enligt 3 kap. 23 § 3 (modersmjölk, blod eller organ från människor).

11 kap.

5 b §

I paragrafens *första stycke* anges vad som måste framgå av fakturan i de fall säljaren väljer att tillämpa rätten att bli skattskyldig. Bestämmelsen har tillkommit för att göra det möjligt för såväl köparen som skattemyndigheten att kontrollera att säljaren gjort detta val.

I de fall omsättningen görs inom landet och reglerna i föreslagna 1 kap. 2 § första stycket 4 a ML om omvänd skattskyldighet blir tillämpliga skall enligt *andra stycket* också detta förhållande framgå av fakturan. Regeln har tillkommit för att underlätta tillämpningen och kontrollen av förvärvsbeskattningen. Av samma skäl skall fakturan även innehålla uppgift om säljarens registreringsnummer till mervärdesskatt. Detta bör särskilt anges eftersom bestämmelsen i 11 kap. 5 § ML endast kräver angivande av den skattskyldiges, i det här fallet förvärvarens, registreringsnummer till mervärdesskatt.

Av 11 kap. 5 § framgår att fakturan skall innehålla uppgift om sådant som kan ha betydelse för bedömningen av skattskyldigheten och mottagarens avdragsrätt eller rätt till återbetalning. Beträffande tackguld bör exempelvis kunna krävas uppgift i fakturan om att fråga är om investeringsguld. Vidare bör finhalt, serienummer och tillverkarens namn fram-

gå. De närmare föreskrifterna om fakturans innehåll bör meddelas av Prop. 1998/99:69 Riksskatteverket, jfr avsnitt 6.1.

9.2 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

1 kap.

1 §

Genom ändringen i första stycket 8 kommer skattebetalningslagens regler om bl.a. betalning och indrivning att bli tillämpliga på den särskilda kontrollavgift som föreslås utgå för en säljare av investeringsguld som inte fullgjort sina skyldigheter att utföra identitetskontroll av köparen.

4 §

Genom ändringen i första stycket 3 följer bl.a. att ränta kan tas ut på en sådan kontrollavgift som avses i föreslagna 15 kap. 6 a §. Därvid gäller lagens regler även för betalning och indrivning av räntan (se 1 kap. 1 § första stycket 9 SBL). Jämfört med lagrådsremissen har punkten 3 gjorts generellt tillämplig på kontrollavgifter, dvs. även på sådana kontrollavgifter som avses i lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m.

14 kap.

1 a §

Bestämmelserna som införts med stöd av artikel 26 b.E i direktiv 98/80/EG, kommenteras även under regeringens förslag, avsnitt 6.5.

För att bekämpa skattebedrägerier skall medlemsländerna införa regler som möjliggör kontroll av handeln med investeringsguld. En av de viktigaste kontrollåtgärderna är att kunderna kan identifieras. På det sättet blir det möjligt att följa alla led i en kedja av guldtransaktioner. I paragrafen har därför införts en skyldighet för säljaren att utföra identitetskontroll av sina kunder.

I artikel 3 i penningtvättsdirektivet (91/308/EEG) finns regler om identifiering av kunder för transaktioner om 15 000 ECU eller mer. I artikel 4 i nämnda direktiv finns en bestämmelse om skyldighet att bevara uppgifter om identifieringen i minst fem år från det att affärsförbindelsen med kunden upphörde. Motsvarande bestämmelser finns införda i 4 resp. 8 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Bestämmelserna i 4 § penningtvättslagen har legat till grund för utformningen av paragrafens *första* och *andra stycke*. Första stycket föreskriver identitetskontroll för en transaktion som omfattar ett större belopp än 10 000 kr. Beträffande den beloppsmässiga begränsningen i första stycket hänvisas till motiven, avsnitt 6.5. Om transaktionen utförs i flera steg som verkar ha samband med varandra skall det sammanlagda beloppet beaktas. Skyldighet att utföra identitetskontroll föreligger för en säljare av investeringsguld vid omsättning inom Sverige eller vid omsättning till ett annat EG-land. Export av investeringsguld till tredje land skall inte

beskattas i Sverige. Skäl att kräva identitetskontroll för undvikande av skatteundandraganden saknas därför i dessa fall. Inte heller omsättningar som förvärvsbeskattas alternativt är undantagna från förvärvsbeskattning i ett annat EG-land skall i och för sig beskattas i Sverige. Det kan dock finnas skäl att EG-länderna bistår varandra med att kontrollera att obeskattat investeringsguld inte kommer till användning i industriellt syfte inom gemenskapen. En skyldighet att utföra identitetskontroll även vid gemenskapsinterna omsättningar föreslås därför.

För transaktioner mellan företag med verksamhet av det slag som anges 2 § penningtvättslagen anses identitetskontroll enligt den lagen inte behövlig så länge kunden är ett företag hemmahörande i ett land inom EES. En motsvarande begränsning kan anses motiverad även beträffande den identitetskontroll som skall utföras enligt den nu föreslagna bestämmelsen.

Paragrafens *tredje stycke* har utformats med ledning av 2 § lagen (1998:514) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m.

Den i *fjärde stycket* angivna tiden för bevarande av handlingar eller uppgifter som lämnats vid identitetskontrollen är en annan än den som anges i 8 § penningtvättslagen. Tidsbegränsningen för arkiveringsskyldigheten föreslås i stället motsvara den tid som gäller enligt 14 kap. 2 § SBL för bevarande av underlag i skatteärenden.

När det gäller frågan om i vilken utsträckning handlingar för identitetskontroll skall bevaras får det ankomma på Riksskatteverket att med stöd av det allmänna bemyndigandet i 66 § skattebetalningsförordningen (1997:750) meddela de ytterligare föreskrifter som behövs.

3 §

Genom den föreslagna ändringen blir det möjligt för skattemyndigheten att förelägga den som säljer investeringsguld att lämna uppgift avseende sådan identitetskontroll som föreslås i 1 a §.

Att ett föreläggande enligt paragrafen kan förenas med vite följer av 23 kap. 2 § SBL.

15 kap.

6 a §

I paragrafen finns bestämmelser om en administrativ sanktionsavgift som skall påföras den säljare som inte fullgjort sina skyldigheter enligt föreslagna 14 kap. 1 a § SBL. Paragrafen behandlas även under regeringens förslag, avsnitt 6.5.

Enligt 14 kap. 1 a § ankommer det på den som säljer investeringsguld att vid transaktioner överstigande 10 000 kronor kontrollera identiteten hos köparen genom att föra anteckningar om namn, adress m.m. Försumelse att göra detta kan medföra att kontrollavgift påförs. Inhämtade uppgifter skall bevaras under viss tid och enligt den föreslagna ändringen i 14 kap. 3 § på begäran lämnas till skattemyndigheten. Underlåtenhet att lämna ut bevarade anteckningar kan dock inte medföra att kontrollavgift påförs. I dessa fall utgörs påtryckningsmedlet av vitesinstitutet.

8 a §

I paragrafen finns bestämmelser om befrielse från kontrollavgift. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas på samma sätt som motsvarande bestämmelse i 15 kap. 7 § SBL.

22 kap.

11 §

Skattemyndighetens beslut om kontrollavgift kan överklagas till länsrätten med stöd av 22 kap. 1 § SBL. Av den nya lydelsen av punkt 6 i förevarande paragraf följer att det krävs prövningstillstånd av kammarrätten vid överklagande av länsrättens beslut om befrielse från sådan avgift. Skattemyndighetens beslut om vitesföreläggande enligt den föreslagna ändringen i 14 kap. 3 § SBL kan inte överklagas (se 22 kap. 2 § SBL).

Förteckning över remissinstanser som avgivit yttrande över Finansdepartementets promemoria om särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld (Fi 1999:211)

Efter remiss har yttrande över promemorian lämnats av Riksbanken, Finansinspektionen, Kommerskollegium, Generaltullstyrelsen, Riksskatteverket, Rikspolisstyrelsen, Sveriges Industriförbund, Boliden AB, K.A. Rasmussen AB och Sveriges Mynthandlares Förening.

Svenska Bankföreningen har beretts tillfälle att avge yttrande men förklarat sig avstå från yttrande.

Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut, Engelharth/Clal AB och Guldsmedsbranschens Samarbetsforum har beretts tillfälle att avge yttrande men inte yttrat sig.

Promemorian har vidare lämnats till Enskilda Mynt- och metallbörsen i Stockholm.

Lagrådets yttrande

Prop. 1998/99:69
Bilaga 2

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1999-03-16

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Gertrud Lenander, regeringsrådet Kjerstin Nordborg.

Enligt en lagrådsremiss den 11 mars 1999 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Marianne Svandberg.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 mars 1999

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Freivalds, Schori, Winberg, Ulvskog, Sahlin, Klingvall, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén

Föredragande: statsrådet Lövdén

Regeringen beslutar proposition 1998/99:69 Särskilda mervärdesskatte-
regler för investeringsguld

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Mervärdesskattelagen (1994:200) 1 kap. 2 § första stycket 4 a och 18 §, 3 kap. 10 a - 10 c §§ och 23 §, 10 kap. 11 c och 11 d §§ samt 11 kap. 5 b §.		398L0281
Skattebetalningslagen (1997:483) 1 kap. 1 § första stycket 8 och 4 §, 14 kap. 1 a och 3 §§, 15 kap. 6 a och 8 a §§ samt 22 kap. 11 §.		398L0281